

Leeuwarden, 12 oktober 2016

Aan de gemeenteraden en colleges van burgemeester en wethouders
van de gemeenten in Fryslân

Ons kenmerk : KAB 01358380
Onderwerp : opvang en huisvesting vluchtelingen
Verzonden : 12 oktober 2016

Geachte dames en heren,

Met deze brief informeren wij u, zoals gebruikelijk na elke vergadering van de regietafel Fryslân, over de actuele stand van zaken rondom opvang en huisvesting van vluchtelingen in onze provincie. Onze brief van 5 september 2016 stond in het teken van de vele onzekerheden rondom beide onderwerpen. Inmiddels is duidelijk dat er voldoende opvangplaatsen komen, en alleen de ontwikkeling van AZC's die al in de realisatiefase zijn wordt afgerond. Tegelijkertijd huisvest Fryslân op dit moment te weinig statushouders. Hieronder gaan we nader op beide thema's in.

Opvang asielzoekers

Hoeveel asielzoekers naar Nederland zullen komen blijft onzeker. Maar gelet op de huidige in- en uitstroom en de meest actuele prognoses heeft de landelijke regietafel geconstateerd dat voor de komende tijd geen aanvullende opvangplekken nodig zijn. De huidige opvangcapaciteit, rekening houdend met (nood)opvanglocaties die sluiten en locaties die al in de realisatiefase zitten, biedt voldoende ruimte. Dusdanig, dat ook als de instroom in 2016 en 2017 hoger mocht worden dan nu verwacht, er voldoende capaciteit is. Het gevolg daarvan is dat alleen de geplande AZC's die al in de realisatiefase zijn worden afgerond, en dat alle andere plannen worden stopgezet. Voor Fryslân betekent dit dat de nieuwe locaties Heerenveen, Balk en Sneek wel in gebruik worden genomen, en de andere plannen (voorlopig?) niet worden gerealiseerd. De totale opvangcapaciteit in onze provincie komt daarmee ongeveer op 3500 plaatsen.

Voor de plannen die niet worden gerealiseerd heeft de landelijke regietafel drie opties geïdentificeerd:

1. Kunnen er afspraken worden gemaakt om plannen achter de hand te houden?
2. Kan het plan op een andere manier, voor een andere doelgroep, bijvoorbeeld vergunninghouders, van nut zijn?
3. Of moet een plan in goed overleg daadwerkelijk worden stopgezet?

Het is primair aan de betreffende gemeenten zelf om in te schatten welke optie in de gegeven situatie het meest voor de hand ligt. De regietafel vermoedt dat dit in de meeste gevallen optie 3 zal zijn.

Deze ontwikkelingen plaatsen ons allen in een wat bevreemdende situatie. Toen in november 2015 op verzoek van het Kabinet de regietafels werden opgericht, werd al veel werk verzet om de hoge toestroom van asielzoekers het hoofd te bieden, maar concludeerden men dat de gezamenlijke inspanningen nog niet toereikend waren. Het was nodig om samen intensiever in te zetten op de problematiek en op de samenwerking. Sindsdien heeft deze maatschappelijke opgave veel van ons allen gevergd. Gemeenten hebben hun verantwoordelijkheid willen nemen, en gezocht naar passende oplossingen voor opvanglocaties. Wij als regietafel hebben u daar nadrukkelijk op gevergd. Door heel veel mensen is er hard aan gewerkt, soms onder moeilijke omstandigheden. En nu lijken veel van deze inspanningen onnodig te zijn geweest.

Allereerst zijn wij u vanzelfsprekend bijzonder erkentelijk voor het vele werk dat is verzet. Wij weten hoe ingewikkeld dit werk kan zijn geweest. Het nu stopzetten van plannen waar veel energie in is gestoken, kan frustrerend en onbegrijpelijk zijn.

Tegelijkertijd moeten we erkennen dat het zinloos is om opvanglocaties te realiseren waarvan de beste inschatting is dat we die nooit gaan gebruiken. De locaties die nu wel worden gerealiseerd, zullen naar verwachting al niet volledig worden benut. Het nog verder en naar verwachting onnodig vergroten van de capaciteit is een verspilling van inzet en financiële middelen, en daarmee maatschappelijk niet verantwoord.

Achteraf constateren we dat de totale instroom lager is dan verwacht. We kunnen echter niet zeggen dat de eerdere inschattingen van de instroom daarmee onjuist tot stand zijn gekomen. Het illustreert slechts hoe moeilijk het in deze tijden is om in te schatten hoeveel asielzoekers naar Nederland zullen komen. En dat betekent dus ook dat de instroom van asielzoekers in de komende jaren zich wederom heel anders kan ontwikkelen dan nu verwacht. Voor een deel wordt daarmee rekening gehouden in de capaciteitsplanning. Zoals gezegd wordt er al een (ruime) reservecapaciteit ingebouwd. Maar, in theorie is het mogelijk dat zelfs die reservecapaciteit onvoldoende blijkt te zijn. In dat geval zal er weer een beroep op ons allen worden gedaan.

Naast de inzet van velen, ligt het voor de hand dat veel gemeenten kosten hebben gemaakt voor de voorbereiding van de komst van een AZC dat er niet komt. Landelijk vindt overleg plaats over de manier waarop gemeenten kunnen worden gecompenseerd voor de gemaakte voorbereidingskosten. De verwachting is dat de landelijke regietafel hierover op 31 oktober een besluit zal nemen. Hoe de regeling er uit komt te zien, en welke kosten eventueel gecompenseerd zullen worden is ons niet bekend. Wij zijn van mening, en zullen dat ook aangegeven, dat enige ruimhartigheid bij het bepalen van de vergoeding op zijn plaats is.

Huisvesting statushouders

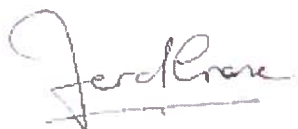
Ook voor de huisvesting van statushouders is het niet eenvoudig een goede inschatting te maken van behoefte aan woonruimte op langere termijn. Dit bemoeilijkt het maken van keuzes voor deze investeringen, omdat investeringen in huisvesting vaak voor een langere termijn worden gedaan. Desalniettemin is helder dat onze provincie als geheel op dit moment te weinig statushouders huisvest, en dat gemeenten verschillend presteren. Sommige gemeenten liggen op schema, een enkeling ligt voor, een aantal blijft achter. Dit vraagt acuut om creatief denken en handelen. Met name voor gemeenten die (ver) achterblijven, zal dit probleem zich niet snel vanzelf oplossen.

Bij het creatief denken en handelen hoort ook – als onderdeel van een breder palet maatregelen – het zoeken van oplossingen over gemeentegrenzen heen. Zo wordt binnen een deel van de kwartieren nagedacht over het onderling uitwisselen van een deel van de taakstelling. Voor de regietafel is het wenselijk inzicht te krijgen in de ontwikkelingen binnen de gemeenten, de kwartieren en de provincie als geheel. Wij streven ernaar in het laatste kwartaal van dit jaar over de nodige informatie te beschikken.

Hoogachtend, namens de regietafel,

J.M. Leemhuis-Stout
Commissaris van de Koning
in de provincie Fryslân

Drs. F.J.M. Crone
Voorzitter Veiligheidsregio Fryslân

T.J. van der Zwan
Voorzitter Vereniging Friese Gemeenten